

Vendim nr. 42 datë 22.02.2023

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, i përbërë nga:

Marsida Xhaferllari, Kryesuese

Sandër Beci, Anëtar

Marjana Semini, Anëtare

në datën 22.02.2023 mori në shqyrtim paraprak kërkesën nr. 10 (A) 2023 të Regjistrit Themeltar, që i përket:

KËRKUESE: ALMA BRATI

OBJEKTI: Rishikimi i vendimit nr. 14, datë 09.07.2019 të Kolegjit të Posaçëm të Apelimit

BAZA LIGJORE: Neni 42 i Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); neni 494, shkronja “ë”, i Kodit të Procedurës Civile (*KPC*).

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*Kolegji*), pasi dëgjo i relatore n e çështjes Marjana Semini, shqyrtoi kërkesën, dokumentet shoqëruese dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesja Alma Brati ka ushtruar detyrën e gjyqtares në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë, për rrjedhojë ajo i është nënshtruar procesit të rivlerësimit kalimtar, sipas parashikimeve

të nenit 179/b të Kushtetutës dhe ligjit nr. 84/2016, datë 30.08.2016 “Për rivlerësimin kalimtar të gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë” (ligji nr. 84/2016).

2. Komisioni i Pavarur i Kualifikimit (KPK), me vendimin nr. 32, datë 05.07.2018, ka vendosur: “1. Konfirmimin në detyrë të subjektit e rivlerësimit, znj. Alma Brati, gjyqtare në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë”, pasi ka arritur në përfundimin se subjekti i rivlerësimit: ka arritur nivel të besueshëm në vlerësimin e pasurisë; ka arritur nivel të besueshëm në kontrollin e figurës; ka arritur nivel minimal kualifikues në vlerësimin e aftësive profesionale.

3. Ky vendim është kundërshtuar në Kolegjin e Posaçëm të Apelimit (KPA) nga Komisioneri Publik, i cili ka parashtruar si shkaqe, në mënyrë të përmbledhur, se vendimi i KPK-së nuk është në përputhje me përcaktimet kushtetuese dhe ligjore në lidhje me kriterin e kontrollit të pasurisë, pasi hetimi dhe analiza e fakteve nuk i përgjigjen zbatimit të nenit 59/1 të ligjit nr. 84/2016.

4. KPA-ja, në përfundim të gjykimit të kësaj çështjeje, me vendimin nr. 14, datë 09.07.2019, ka vendosur: “Ndryshimin e vendimit nr. 32, datë 05.07.2018 të Komisionit të Pavarur të Kualifikimit, duke vendosur shkarkimin nga detyra të subjektit të rivlerësimit, znj. Alma Brati, gjyqtare pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor, Tiranë.”. Në përbërje të trupit gjykues që ka shqyrtuar çështjen e kërkuësës ka qenë edhe gjyqtari L.D.

5. Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ), me vendimin e datës 04.10.2022 në çështjen Besnik Cani kundër Shqipërisë (aplikimi nr. 37474/20), i cili ka qenë, gjithashtu, subjekt i rivlerësimit kalimtar, ka gjetur shkelje të nenit 6 § 1 të KEDNJ-së në lidhje me të drejtën e ankuesit për një “gjykatë të krijuar me ligj”. GJEDNJ-ja ka vlerësuar se “ekzistonte një pretendim i argumentueshëm për një shkelje të qartë të rregullit themelor të ligjit vendas, i cili ka ndikuar në mënyrë të pafavorshme në emërimin e L.D. si gjyqtar i KPA-së. Për sa më sipër dhe duke pasur në konsideratë veçanërisht faktin se gjykatat vendase nuk trajtuan në mënyrën e duhur pyetjet e ngritura nga ankuesi në lidhje me Konventën, Gjykata arrin në përfundimin se është shkelur neni 6 § 1 i Konventës, për shkak se L.D. ishte pjesë e trupës gjyqësore të KPA-së, e cila shqyrtoi çështjen e ankuesit” (shih paragrafët 115 dhe 116 të vendimit të GJEDNJ-së).

6. Në datën 01.02.2023 kërkuësja Alma Brati, në mbështetje të nenit 494, shkronja “ë”, të KPC-së, i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata), me kërkesë për rishikimin e vendimit nr. 14, datë 09.07.2019 të KPA-së, që ka shqyrtuar çështjen e saj.

II

Pretendimet e kërkuases

7. **Kërkuesja**, në mbështetje të kërkesës për rishikimin e vendimit të KPA-së, në mënyrë të përmbledhur, ka parashtruar:

- 7.1. GJEDNJ-ja në vendimin Besnik Cani kundër Shqipërisë ka gjetur shkelje të nenit 6 të KEDNJ-së, në lidhje me të drejtën për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, pasi gjyqtari L.D., i cili ka marrë pjesë në trupin gjykues të KPA-së që ka shqyrtuar çështjen e ankuesit, është zgjedhur nga Kuvendi i Shqipërisë në shkelje të kriterëve ligjore për të qenë anëtar i atij organi. Ky gjyqtar ka qenë edhe anëtar i trupit gjykues që ka shqyrtuar çështjen e kërkuases.
- 7.2. Vendimi i GJEDNJ-së ka marrë formë të prerë dhe është bërë përfundimtar në datën 04.01.2023, ndaj kërkesa për rishikim paraqitet brenda afatit 30-ditor të parashikuar në nenin 496 të KPC-së. Kërkesa është paraqitur në Gjykatën Kushtetuese, pasi KPA-ja nuk mund ta shqyrtojë atë, në situatën që në përbërje të atij organi nuk ka mjaftueshëm anëtarë që të jenë në kushtet e pajtueshmërisë sipas nenit 72 të KPC-së.
- 7.3. Gjykata rishikuese, në rastin konkret Gjykata Kushtetuese, duhet të vlerësojë se si shkaqet e parregullsisë së procesit të shqyrtuar nga GJEDNJ-ja përkthehen në gabime të veprimeve procedurale të parashikuara nga legjislacioni kombëtar, për rrjedhojë duhet të marrë të gjitha masat e duhura që këto gabime ose parregullsi të mos ndodhin në procesin e ri gjyqësor për kërkuesen.

III

Vlerësimi i Kolegjit

A. Për juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese

8. Sipas nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, Gjykata vendos për gjykimin përfundimtar të ankesave të individëve kundër çdo akti publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e këtyre të drejtave, përveçse kur në Kushtetutë parashikohet ndryshe. Kjo kompetencë kushtetuese e Gjykatës është reflektuar dhe detajuar në nenin 71 të ligjit nr. 8577/2000, sipas të cilit çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, kur është palë në një proces ligjor ose kur është bartës i të drejtave dhe lirive themelore të parashikuara nga Kushtetuta, ka të drejtë të kundërshtojë para Gjykatës Kushtetuese çdo akt që cenon këto të drejta dhe liri, sipas kriterëve të parashikuara në nenin 71/a të këtij ligji. Në këndvështrim të kësaj kompetence, Gjykata vlerëson kërkesat e individit kur ai pretendon se

të drejtat dhe liritë themelore kushtetuese janë cenuar nga një akt i pushtetit publik ose vendim gjyqësor.

9. Kolegji vëren se, referuar përmbajtjes së nenit 179/b, pika 5, të Kushtetutës, gjatë periudhës kalimtare 9-vjeçare, Gjykata Kushtetuese funksionon me dy kolegje. Neni F, pika 1, i Aneksit të Kushtetutës parashikon se KPA-ja është organi i vetëm gjyqësor që shqyrton ankimet kundër vendimeve të KPK-së, sipas Aneksit dhe ligjit. Kurse juridiksioni i Gjykatës Kushtetuese në shqyrtimin e ankimit kushtetues individual për kontrollin e procesit të rivlerësimit kalimtar të subjekteve të rivlerësimit është i kufizuar nga juridiksioni që dispozitat e Kushtetutës dhe Aneksit të saj u kanë dhënë organeve të rivlerësimit (*shih vendimin nr. 2, datë 18.01.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

10. Për nga mënyra se si është konceptuar i gjithë sistemi i rivlerësimit në Kushtetutë, organet e rivlerësimit ofrojnë të gjitha garancitë që kërkon e drejta për një proces të rregullt gjyqësor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së. Ai konsiderohet si një juridiksion i posaçëm, i cili u jep garanci gjyqësore personave të prekur nga procedura e rivlerësimit dhe të drejtat dhe garancitë e përfshira në skemën legislative dhe kushtetuese duket se janë mjaft të gjera (*shih vendimin nr. 2, datë 18.01.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Neni 179/b, pika 2, i Kushtetutës parashikon se procesi i rivlerësimit, që realizohet nga KPK-ja dhe KPA-ja do të kryhet mbi bazën e parimeve të procesit të rregullt ligjor, si dhe duke respektuar të drejtat themelore të subjektit të vlerësimit. Në këtë kuptim, të gjitha të drejtat procedurale kushtetuese, të parashikuara nga neni 42 i Kushtetutës, përfshirë edhe standardin e “gjykatës së krijuar me ligj”, Kushtetuta ua ka garantuar subjekteve të rivlerësimit, përmes procesit gjyqësor në KPA. Duke pasur parasysh kompetencat e KPA-së, si organi që kontrollon vendimmarrjen e KPK-së, Gjykata ka vlerësuar se ky proces kontrollon edhe nga pikëpamja e pajtueshmërisë së tij me Kushtetutën (*shih vendimin nr. 2, datë 18.01.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Për sa më sipër, si edhe në përputhje me qëndrimin që Gjykata ka mbajtur tashmë në shqyrtimin e kërkesave që kundërshtojnë procesin e rivlerësimit kalimtar, juridiksioni i saj në shqyrtimin e ankimit kushtetues individual për këto çështje është i kufizuar nga vetë Kushtetuta, ndaj pretendimet që kanë të bëjnë me vendimmarrjen e këtyre organeve, qofshin të natyrës kushtetuese, ku përfshihet e drejta për proces të rregullt, nuk mund të jenë objekt shqyrtimi në këtë Gjykatë. Subjektet e rivlerësimit nuk legjitimohen t’i drejtohen Gjykatës, nëpërmjet ankimit kushtetues individual, për pretendime ose kërkesa që i përkasin atij procesi, i cili, siç vlerëson edhe GJEDNJ-ja, ka natyrë përfundimtare brenda sistemit të brendshëm të ankimeve.

13. Për rrjedhojë, Kolegji vlerëson se kjo çështje nuk hyn në juridiksionin kushtetues për sa kohë që objekt i kërimit është rishikimi i vendimit të një organi tjetër kushtetues, KPA-së. Po kështu, në vendimin e GJEDNJ-së të paraqitur nga kërkuesja si shkak rishikimi nuk ka asnjë gjetje ose konstatim që lidhet me juridiksionin kushtetues.

14. Kolegji thekson se juridiksioni i kësaj Gjykate përcaktohet nga Kushtetuta, ndaj vlerëson se nuk mund të pranohet përfshirja në juridiksionin e saj i kërkesës së kërkueses për shkakun se, sipas saj, KPA-ja nuk mund ta shqyrtojë atë në situatën kur në përbërjen e atij organi nuk ka mjaftueshëm anëtarë, të cilët të jenë në kushtet e pajtueshmërisë sipas nenit 72 të KPC-së.

15. Në përfundim, Kolegji vlerëson se kjo çështje nuk hyn në juridiksionin kushtetues, ndaj kërkesa nuk duhet të pranohet për shqyrtim në seancë plenare.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, në bazë të neneve 31 dhe 31/a, pika 2, shkronja “a”, të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

V E N D O S I:

Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.